Skatteutskottets betänkande 1984/85:14

om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m. (prop. 1984/85:45 bilaga 1)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas de förslag till ekonomisk-politiska åtgärder i propositionen som avser höjning av skatterna på bensin m. m., kilometerskatten, fordonsskatten, skatten på elektrisk kraft och reseskatten. Utskottet har med vissa smärre ändringar avseende förslagen om lagerskatt på bensin och om fordonsskattenedsättning tillstyrkt bifall till propositionen.

Utskottets borgerliga representanter reserverar sig för avslag på samtliga förslag till skattehöjningar.

Propositionen

Regeringen (finansdepartementet) föreslår i proposition 1984/85:45 bilaga 1 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,
2. lag om lagerskatt på viss bensin,
3. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601),
4. lag om ändring i lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon som icke är registrerade i riket,
5. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
6. lag om ändring i lagen (1978:144) om skatt på vissa resor,
7. lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69),
8. lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skatteförordningar m. m.

I propositionen föreslås bl. a. att skatten på bensin höjs med 50 öre per liter den 1 december 1984 och, som en följd därav, att kilometerskatten höjs den 1 mars 1985. En särskild lagerskatt skall utgå på den beskattade bensin som finns i lager den 1 december 1984. Kompensationen till glesbygdsbilisterna i form av nedsatt fordonsskatt höjs från 120 till 200 kr. per år.

Elskatten föreslås höjas med 2 öre per kWh. Reseskatten förslås höjas med 50 kr.

Lagförslagen har följande lydelse.

Bilaga 1.1

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1961:372) om bensinskatt[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[2]	
Skatt utgår med 1 krona *43* öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.	Skatt utgår med 1 krona *93* öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.
För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med *46* öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med *46* öre per liter och med 1 krona *43* öre per liter för blandningen i övrigt.	För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med *71* öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med *71* öre per liter och med 1 krona *93* öre per liter för blandningen i övrigt.
För gasol utgår skatten med *39* öre per liter.	För gasol utgår skatten med *79* öre per liter.

Skatten beräknas efter varans fakturerade volym. I denna skall dock inte inräknas smörjolja som har tillsatts bensin för motordrift. Kan skatten inte beräknas på sådant sätt eller sker faktureringen inte enligt vedertagna grunder, får beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1984.

[1] Lagen omtryckt 1975:274.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:274.
[2] Senaste lydelse 1984:187.

2 Förslag till

Lag om lagerskatt på viss bensin

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Den som vid ikraftträdandet av denna lag inte är registrerad som skattskyldig enligt 4 § lagen (1961:372) om bensinskatt och som då innehar varor som avses i 1 § nämnda lag skall till staten betala skatt enligt denna lag (lagerskatt). Detsamma gäller den som är registrerad och som vid samma tidpunkt innehar sådana varor för vilka skattskyldighet har inträtt enligt 5 § första stycket 1 lagen om bensinskatt därför att varorna har levererats till ett eget försäljningsställe eller tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning.

2 § Lagerskatt tas ut för varor som är skattepliktiga enligt lagen (1961:372) om bensinskatt och för vilka skattskyldighet enligt den lagen har inträtt före den 1 december 1984.

3 § Lagerskatt tas ut endast till den del lagret omfattar mer än 10 000 liter.

4 § Lagerskatten utgör

1. för bensin 50 öre per liter
2. för metanol, etanol och högre alkoholer 25 öre per per liter
3. för gasol 40 öre per liter.

Ingår en alkohol som anges i första stycket 2 i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) lagen (1961:372) om bensinskatt tas lagerskatten ut för den inblandade alkoholen med 25 öre per liter och med 50 öre per liter för blandningen i övrigt.

5 § Den som är skyldig att betala lagerskatt skall lämna en deklaration till riksskatteverket om sitt innehav av skattepliktiga varor. Deklarationen skall ta upp de lagrade varornas art och kvantitet, lagringsplatserna, den använda mätningsmetoden och skattens belopp.

Deklarationen skall ha kommit in till riksskatteverket senast den 15 januari 1985. Skatten skall senast samma dag vara inbetald till verket.

Deklarationen skall avges på heder och samvete samt upprättas på blankett enligt formulär som fastställs av riksskatteverket.

6 § Lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller i fråga om lagerskatt. Därvid iakttas följande. 2 kap. 1–9 §§, 5 kap. 1 § första och andra styckena, 3–5 §§ och 9 §, 6 kap. samt 7 kap. 5 § skall inte tillämpas. Vad som föreskrivs i 4 kap. 2 § första stycket skall gälla om deklarationen har kommit in senast den 15 januari 1985. Restavgift enligt 5 kap. 8 § 1 skall tas ut om skattebeloppet inte har betalats senast den 15 januari 1985. Ränta enligt 5 kap. 12 § första stycket 1 utgår från den 15 januari 1985.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1984.

3 Förslag till

Lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601)

Härigenom föreskrivs att 12 a § samt bilagorna 1 och 2 till vägtrafikskattelagen (1973:601)[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
12 a §	
Fordonsskatten för en personbil skall utgå med ett *120 kronor* lägre belopp per år än som anges i bilaga 1 till denna lag, om bilen hör hemma i en kommun som anges i bilaga 3 till denna lag. Detta gäller dock inte om skatten för bilen skall beräknas enligt 12 b §.	Fordonsskatten för en personbil skall utgå med ett *200 kronor* lägre belopp per år än som anges i bilaga 1 till denna lag, om bilen hör hemma i en kommun som anges i bilaga 3 till denna lag. Detta gäller dock inte om skatten för bilen skall beräknas enligt 12 b §.

En personbil anses höra hemma i den kommun, där den skattskyldige har sin adress enligt bilregistret vid den tidpunkt, som anges i 14 § första eller andra stycket eller vid ingången av den tid som anges i 14 § tredje stycket. Saknas sådan adress gäller i stället den adress som borde vara antecknad i bilregistret.

Den lägre fordonsskatten tillämpas när fordonsskatt påförs för helt skatteår eller hel skatteperiod, när skatt påförs därför att skatteplikt inträder för ett fordon eller vid efterbeskattning.

[1] Lagen omtryckt 1984:256.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:869.

Bilaga 1 till vägtrafikskattelagen (1973:601)

Nuvarande lydelse

Fordonsskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund-belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
A Motorcyklar			
1 Tvåhjulig motorcykel utan sidvagn	0– 75	100	0
	76–	125	0
2 Annan motorcykel	0–	200	0
B Personbilar	0– 900	355	0
	901–	445	90
C Bussar			
1 Buss som är inrättad för drift endast med bensin eller gasol	0– 1600	355	0
	1601– 3000	391	36
	3001–	895	0
2 Annan buss	0– 1600	355	0
	1601– 3000	391	36
	3001– 7000	895	14
	7001–10000	1455	35
	10001–30000	2505	61
	30001–	14705	0
D Lastbilar			
1 Lastbil som är inrättad för drift endast med bensin eller gasol	0– 1600	355	0
	1601– 3000	391	36
	3001–	895	0
2 Annan lastbil			
2.1 med anordning för påhängsvagn med två hjulaxlar	0– 1600	540	0
	1601– 3000	565	25
	3001– 6000	915	44
	6001–10000	2235	56
	10001–14000	4475	125
	14001–	9475	220
med tre eller flera hjulaxlar	0– 1600	540	0
	1601– 3000	565	25
	3001– 6000	915	50
	6001–11000	2415	62
	11001–15000	5515	75
	15001–18000	8515	88
	18001–23000	11155	160
	23001–27000	19155	136
	27001–	24595	0

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund-belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
2.2 utan anordning för påhängsvagn med två hjulaxlar	0– 1 600	355	0
	1 601– 3 000	391	36
	3 001– 6 000	895	7
	6 001–10 000	1 105	25
	10 001–14 000	2 105	72
	14 001–17 000	4 985	129
	17 001–	8 855	169
med tre eller flera hjulaxlar	0– 1 600	355	0
	1 601– 3 000	391	36
	3 001– 6 000	895	4
	6 001–11 000	1 015	13
	11 001–15 000	1 665	57
	15 001–18 000	3 945	101
	18 001–27 000	6 975	126
	27 001–	18 315	0
E Traktorer och motorredskap			
1 Trafiktraktor och registrerat motorredskap som inrättats för drift med annat drivmedel än brännolja	0– 1 300	370	0
	1 301– 3 000	425	55
	3 001– 7 000	1 360	95
	7 001–	5 160	168
2 Trafiktraktor och registrerat motorredskap som inrättats för drift med brännolja	0– 1 300	*535*	0
	1 301– 3 000	*620*	*85*
	3 001– 7 000	*2 065*	*140*
	7 001–	*7 665*	*245*
3 Traktor klass II	0– 2 500	150	0
	2 501–	225	0
F Släpvagnar			
1 Släpvagnar med skattevikt högst 3 000 kilogram	0– 1 000	150	0
	1 001– 3 000	170	21
2 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som dras av en bensin- eller gasoldriven bil[1]			
med en hjulaxel	3 001–	580	11
med två hjulaxlar	3 001–13 000	580	9
	13 001–	1 480	0
med tre eller flera hjulaxlar	3 001–13 000	580	6
	13 001–	1 180	0

[1] Dras annan släpvagn än påhängsvagn även av kilometerskatte pliktigt fordon tas skatt ut enligt 3. Dras släpvagn även av trafiktraktor eller registrerat motorredskap tas skatt ut enligt 4.

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
3 Kilometerskattepliktiga släpvagnar			
3.1 styraxel för påhängsvagn med en hjulaxel	3 001 – 5 000	630	57
	5 001 – 8 000	1 770	87
	8 001 –	4 380	161
med två eller flera hjulaxlar	3 001 – 8 000	610	31
	8 001 – 11 000	2 160	62
	11 001 – 14 000	4 020	93
	14 001 –	6 810	130
3.2 andra släpvagnar med en hjulaxel	3 001 – 5 000	320	24
	5 001 – 8 000	800	31
	8 001 –	1 730	52
med två hjulaxlar	3 001 – 8 000	310	17
	8 001 – 11 000	1 160	31
	11 001 – 14 000	2 090	47
	14 001 – 17 000	3 500	62
	17 001 –	5 360	68
med tre eller flera hjulaxlar	3 001 – 11 000	300	11
	11 001 – 17 000	1 180	24
	17 001 – 25 000	2 620	40
	25 001 – 32 000	5 820	53
	32 001 –	9 530	0
4 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som dras av en trafiktraktor eller ett registrerat motorredskap[2]			
med en hjulaxel	3 001 – 8 000	*830*	*57*
	8 001 –	*3 680*	*127*
med två hjulaxlar	3 001 – 8 000	*820*	*34*
	8 001 – 11 000	*2 520*	*85*
	11 001 – 17 000	*5 070*	*216*
	17 001 –	*18 030*	*221*
med tre eller flera hjulaxlar	3 001 – 11 000	*730*	*28*
	11 001 – 14 000	*2 970*	*72*
	14 001 – 20 000	*5 130*	*113*
	20 001 – 25 000	*11 910*	*137*
	25 001 – 30 000	*18 760*	*143*
	30 001 – 35 000	*25 910*	*101*
	35 001 –	*30 960*	6

[2] Dras annan släpvagn än påhängsvagn även av kilometerskattepliktigt fordon tas skatt ut enligt 3.

Bilaga 1 till vägtrafikskattelagen (1973: 601)

Föreslagen lydelse

Fordonsskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund-belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
A Motorcyklar			
1 Tvåhjulig motorcykel	0– 75	100	0
utan sidvagn	76–	125	0
2 Annan motorcykel	0–	200	0
B Personbilar	0– 900	355	0
	901–	445	90
C Bussar			
1 Buss som är	0– 1 600	355	0
inrättad för	1 601– 3 000	391	36
drift endast	3 001–	895	0
med bensin eller gasol			
2 Annan buss	0– 1 600	355	0
	1 601– 3 000	391	36
	3 001– 7 000	895	14
	7 001–10 000	1 455	35
	10 001–30 000	2 505	61
	30 001–	14 705	0
D Lastbilar			
1 Lastbil som är	0– 1 600	355	0
inrättad för	1 601– 3 000	391	36
drift endast	3 001–	895	0
med bensin eller gasol			
2 Annan lastbil			
2.1 med anordning för påhängs-vagn med två hjulaxlar	0– 1 600	540	0
	1 601– 3 000	565	25
	3 001– 6 000	915	44
	6 001–10 000	2 235	56
	10 001–14 000	4 475	125
	14 001–	9 475	220
med tre eller	0– 1 600	540	0
flera hjul-axlar	1 601– 3 000	565	25
	3 001– 6 000	915	50
	6 001–11 000	2 415	62
	11 001–15 000	5 515	75
	15 001–18 000	8 515	88
	18 001–23 000	11 155	160
	23 001–27 000	19 155	136
	27 001–	24 595	0

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
2.2 utan anordning för påhängsvagn med två hjulaxlar	0– 1600	355	0
	1601– 3000	391	36
	3001– 6000	895	7
	6001–10000	1105	25
	10001–14000	2105	72
	14001–17000	4985	129
	17001–	8855	169
med tre eller flera hjulaxlar	0– 1600	355	0
	1601– 3000	391	36
	3001– 6000	895	4
	6001–11000	1015	13
	11001–15000	1665	57
	15001–18000	3945	101
	18001–27000	6975	126
	27001–	18315	0
E Traktorer och motorredskap			
1 Trafiktraktor och registrerat motorredskap som inrättats för drift med annat drivmedel än brännolja	0– 1300	370	0
	1301– 3000	425	55
	3001– 7000	1360	95
	7001–	5160	168
2 Trafiktraktor och registrerat motorredskap som inrättats för drift med brännolja	0– 1300	*570*	0
	1301– 3000	*660*	*90*
	3001– 7000	*2190*	*150*
	7001–	*8190*	*260*
3 Traktor klass II	0– 2500	150	0
	2501–	225	0
F Släpvagnar			
1 Släpvagnar med skattevikt högst 3000 kilogram	0– 1000	150	0
	1001– 3000	170	21
2 Släpvagnar med skattevikt över 3000 kilogram, som dras av en bensin- eller gasoldriven bil[1]			
med en hjulaxel	3001–	580	11
med två hjulaxlar	3001–13000	580	9
	13001–	1480	0
med tre eller flera hjulaxlar	3001–13000	580	6
	13001–	1180	0

[1] Dras annan släpvagn än påhängsvagn även av kilometerskattepliktigt fordon tas skatt ut enligt 3. Dras släpvagn även av trafiktraktor eller registrerat motorredskap tas skatt ut enligt 4.

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor: grundbelopp	Skatt, kronor: tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
3 Kilometerskattepliktiga släpvagnar			
3.1 styraxel för påhängsvagn med en hjulaxel	3 001 – 5 000	630	57
	5 001 – 8 000	1 770	87
	8 001 –	4 380	161
med två eller flera hjulaxlar	3 001 – 8 000	610	31
	8 001 – 11 000	2 160	62
	11 001 – 14 000	4 020	93
	14 001 –	6 810	130
3.2 andra släpvagnar med en hjulaxel	3 001 – 5 000	320	24
	5 001 – 8 000	800	31
	8 001 –	1 730	52
med två hjulaxlar	3 001 – 8 000	310	17
	8 001 – 11 000	1 160	31
	11 001 – 14 000	2 090	47
	14 001 – 17 000	3 500	62
	17 001 –	5 360	68
med tre eller flera hjulaxlar	3 001 – 11 000	300	11
	11 001 – 17 000	1 180	24
	17 001 – 25 000	2 620	40
	25 001 – 32 000	5 820	53
	32 001 –	9 530	0
4 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som dras av en trafiktraktor eller ett registrerat motorredskap[2]			
med en hjulaxel	3 001 – 8 000	*890*	*60*
	8 001 –	*3 890*	*135*
med två hjulaxlar	3 001 – 8 000	*880*	*35*
	8 001 – 11 000	*2 630*	*90*
	11 001 – 17 000	*5 330*	*230*
	17 001 –	*19 130*	*240*
med tre eller flera hjulaxlar	3 001 – 11 000	*780*	*30*
	11 001 – 14 000	*3 180*	*75*
	14 001 – 20 000	*5 430*	*120*
	20 001 – 25 000	*12 630*	*145*
	25 001 – 30 000	*19 880*	*155*
	30 001 – 35 000	*27 630*	*110*
	35 001 –	*33 130*	*7*

[2] Dras annan släpvagn än påhängsvagn även av kilometerskattepliktigt fordon tas skatt ut enligt 3.

Bilaga 2 till vägtrafikskattelagen (1973:601)

Nuvarande lydelse

Kilometerskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0– 900	*100*	*0*
	901–	*108,5*	*8,5*
2 Buss	0– 1 600	*119*	0
	1 601–	*119,3*	0,3
3 Lastbil			
3.1 med anordning för påhängsvagn	0– 1 600	*199*	0
	1 601–	*200*	*1,45*
3.2 annan lastbil	0– 1 600	*119*	0
	1 601–	*120*	*1,03*
4 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som dras av ett kilometerskattepliktigt fordon			
4.1 styraxel för påhängsvagn med en hjulaxel	3 001–	*65*	*1,90*
med två eller flera hjulaxlar	3 001–	*60*	*1,30*
4.2 annan släpvagn med en hjulaxel	3 001–	*62*	*0,55*
med två hjulaxlar	3 001–11 000	*61*	*0,46*
	11 001–	*97,8*	*0,85*
med tre eller flera hjulaxlar	3 001–11 000	*59*	*0,36*
	11 001–	*87,8*	*0,68*

Är kilometerskattepliktig bil inte inrättad för drift med brännolja utgår skatt med 80 procent av angivna belopp.

Bilaga 2 till vägtrafikskattelagen (1973: 601)

Föreslagen lydelse

Kilometerskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grund-belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0– 900	*125*	0
	901–	*139*	*14*
2 Buss	0– 1 600	*153*	0
	1 601–	*153,3*	0,3
3 Lastbil			
3.1 med anordning för påhängsvagn	0– 1 600	*225*	0
	1 601–	*227*	*1,65*
3.2 annan lastbil	0– 1 600	*153*	0
	1 601–	*154*	*1,10*
4 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som dras av ett kilometerskattepliktigt fordon			
4.1 styraxel för påhängsvagn			
med en hjulaxel	3 001–	*75*	*2,15*
med två eller flera hjulaxlar	3 001–	*68*	*1,50*
4.2 annan släpvagn			
med en hjulaxel	3 001–	*71*	*0,65*
med två hjulaxlar	3 001–11 000	*69*	*0,50*
	11 001–	*109*	*0,95*
med tre eller flera hjulaxlar	3 001–11 000	*67*	*0,40*
	11 001–	*99*	*0,75*

Är kilometerskattepliktig bil inte inrättad för drift med brännolja utgår skatt med 80 procent av angivna belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1985.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket

Härigenom föreskrivs att bilaga 2 till lagen (1976: 338)[1] om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket skall ha nedan angivna lydelse.

Bilaga 2 till lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon, som icke är registrerade i riket

Nuvarande lydelse

Kilometerskatt

Fordonsslag	Totalvikt, kilogram	Skatt, kronor för 10 kilometer
1 Brännoljedrivna lastbilar		
1.1 med anordning för påhängsvagn	0–10 000	*2,70*
	10 001–15 000	*3,70*
	15 001–20 000	*4,40*
	20 001–	*5,10*
1.2 övriga	0–10 000	*1,70*
	10 001–15 000	*2,40*
	15 001–20 000	*2,90*
	20 000–	*3,40*
2 Brännoljedrivna bussar	0–10 000	*1,30*
	10 001–15 000	*1,55*
	15 001–20 000	*1,70*
	20 001–	*1,85*
3 Släpvagnar kopplade till eller avsedda att kopplas till brännoljedrivna lastbilar eller brännoljedrivna bussar		
3.1 Styraxel för påhängsvagn	0–10 000	*1,75*
	10 001–	*2,25*
3.2 Övriga	10 001–15 000	*1,25*
	15 001–20 000	*1,50*
	20 001–	*1,75*

[1] Lagen omtryckt 1984: 257.

Föreslagen lydelse

Kilometerskatt

Fordonsslag	Totalvikt, kilogram	Skatt, kronor för 10 kilometer
1 Brännoljedrivna lastbilar		
1.1 med anordning för påhängsvagn	0–10 000	*3,10*
	10 001–15 000	*4,20*
	15 001–20 000	*5,00*
	20 001–	*5,80*
1.2 övriga	0–10 000	*2,00*
	10 001–15 000	*2,75*
	15 001–20 000	*3,30*
	20 000–	*3,90*
2 Brännoljedrivna bussar	0–10 000	*1,50*
	10 001–15 000	*1,80*
	15 001–20 000	*1,95*
	20 001–	*2,10*
3 Släpvagnar kopplade till eller avsedda att kopplas till brännoljedrivna lastbilar eller brännoljedrivna bussar		
3.1 Styraxel för påhängsvagn	0–10 000	*2,00*
	10 001–	*2,55*
3.2 Övriga	10 001–15 000	*1,40*
	15 001–20 000	*1,70*
	20 001–	*2,00*

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1985.

2. Äldre bestämmelser tillämpas dock fortfarande i fråga om fordon som har förts in i landet före den 1 mars 1985.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1957: 262) om allmän energiskatt

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (1957: 262) om allmän energiskatt[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	14 §
Skatten utgår med *4,2* öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag och med *5,2 öre* per kilowattimme i övriga fall. I fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet utgår dock skatten med *3 öre* per kilowattimme för den del av förbrukningen under ett år som överstiger 40 000 kilowattimmar.	Skatten utgår med *6,2* öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag och med *7,2 öre* per kilowattimme i övriga fall. I fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet utgår dock skatten med *5 öre* per kilowattimme för den del av förbrukningen under ett år som överstiger 40 000 kilowattimmar.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1984.

Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas för energiförbrukningen efter utgången av november 1984. Om mätaravläsning görs under tiden den 23 november - den 7 december 1984 gäller den nya skattesatsen för tiden efter mätaravläsningen. Görs inte mätaravläsning eller görs den i endast begränsad omfattning, tillämpas den nya skattesatsen för energiförbrukningen från och med den 1 december 1984, varvid skatten beräknas efter skälig grund. Som mätaravläsning godtas även avläsning som enligt tillämpade rutiner görs av förbrukaren.

[1] Lagen omtryckt 1984: 154.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 272.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1978:144) om skatt på vissa resor

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1978: 144) om skatt på vissa resor[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	9 §
Reseskatt utgår med *150* kronor per passagerare.	Reseskatt utgår med *200* kronor per passagerare.

Reseskatt utgår inte för passagerare som inte fyllt 12 år. Reseskatt utgår inte heller för passagerare som deltar i charterflygning som avses i 2 § första stycket 1, 2, 4 eller 5 utan egen kostnad i egenskap av anställd hos den som utför charterflygning eller anordnar eller förmedlar resa i vilken sådan flygning ingår.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985. De nya bestämmelserna gäller för charterflygningar vars avresedag är bestämd till den 1 januari 1985 eller senare. Äldre bestämmelser tillämpas dock fortfarande i fråga om resor som har beställts av passagerare före den 24 oktober 1984 med avresedag före den 1 april 1985.

[1] Lagen omtryckt 1984: 160.

7 Förslag till
Lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69)

Härigenom föreskrivs att 1 § skattebrottslagen (1971:69) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

1 §[1]

Denna lag gäller i fråga om skatt eller avgift enligt

1. lagen (1908:128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, förordningen (1927:321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar, kommunalskattelagen (1928:370), förordningen (1933:395) om ersättningsskatt, lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift, lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, lagen (1958:295) om sjömansskatt, lagen (1984:1194) om hyreshusavgift, lagen (1983:219) om tillfällig vinstskatt, lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt,

2. lagen (1928:376) om skatt på lotterivinster, lagen (1941:251) om särskild varuskatt, lagen (1957:262) om allmän energiskatt, lagen (1961:372) om bensinskatt, lagen (1961:394) om tobaksskatt, stämpelskattelagen (1964:308), lagen (1968:430) om mervärdeskatt, lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972:820) om skatt på spel, lagen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, vägtrafikskattelagen (1973:601), lagen (1973:1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol, bilskrotningslagen (1975:343), lagen (1977:306) om dryckesskatt, lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon, lagen (1978:144) om skatt på vissa resor, lagen (1982:691) om skatt på vissa kassettband, lagen (1982:1200) om skatt på videobandspelare, lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft, lagen (1983:1053) om skatt på omsättning av vissa värdepapper, lagen (1983:1104) om särskild avgift för elektrisk kraft från kärnkraftverk, lagen (1984:351) om totalisatorskatt, lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar, lagen

2. lagen (1928:376) om skatt på lotterivinster, lagen (1941:251) om särskild varuskatt, lagen (1957:262) om allmän energiskatt, lagen (1961:372) om bensinskatt, lagen (1961:394) om tobaksskatt, stämpelskattelagen (1964:308), lagen (1968:430) om mervärdeskatt, lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972:820) om skatt på spel, lagen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, vägtrafikskattelagen (1973:601), lagen (1973:1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol, bilskrotningslagen (1975:343), lagen (1977:306) om dryckesskatt, lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon, lagen (1978:144) om skatt på vissa resor, lagen (1982:691) om skatt på vissa kassettband, lagen (1982:1200) om skatt på videobandspelare, lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft, lagen (1983:1053) om skatt på omsättning av vissa värdepapper, lagen (1983:1104) om särskild avgift för elektrisk kraft från kärnkraftverk, lagen (1984:351) om totalisatorskatt, lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar, lagen

[1] Senaste lydelse 1984:601. Paragrafen föreslås ändrad även i prop. 1984/85:18.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
(1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier, lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel, lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel.	(1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier, lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel, lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel, *lagen (1984:000) om lagerskatt på viss bensin.*

3. lagen (1981:691) om socialavgifter.

Lagen gäller även preliminär skatt, kvarstående skatt och tillkommande skatt som avses i uppbördslagen (1953:272).

Lagen tillämpas inte om skatten eller avgiften fastställs eller uppbärs i den ordning som gäller för tull och inte heller beträffande restavgift, skattetillägg eller liknande avgift.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1984.

8 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1971: 1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

1 §[1]

Förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen (1970: 979) följer med fordran på

1. skatt och avgift, som anges i 1 § första stycket uppbördslagen (1953: 272), samt skatt enligt lagen (1908: 128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, lagen (1958: 295) om sjömansskatt, kupongskattelagen (1970: 624) och lagen (1983: 219) om tillfällig vinstskatt,

2. skatt enligt lagen (1968: 430) om mervärdeskatt,

3. skatt eller avgift enligt lagen (1928: 376) om skatt på lotterivinster, lagen (1941: 251) om särskild varuskatt, lagen (1957: 262) om allmän energiskatt, lagen (1961: 372) om bensinskatt, lagen (1961: 394) om tobaksskatt, stämpelskattelagen (1964: 308), lagen (1972: 266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972: 820) om skatt på spel, lagen (1973: 37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, lagen (1973: 1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol, bilskrotningslagen (1975: 343), lagen (1977: 306) om dryckesskatt, lagen (1978: 69) om försäljningsskatt på motorfordon, lagen (1978: 144) om skatt på vissa resor, lagen (1982: 691) om skatt på vissa kassettband, lagen (1982: 1200) om skatt på videobandspelare, lagen (1982: 1201) om skatt på viss elektrisk kraft, lagen (1983: 1053) om skatt på omsättning av vissa värdepapper, lagen (1983: 1104) om särskild avgift för elektrisk kraft från kärnkraftverk, lagen (1984: 351) om totalisatorskatt, lagen (1984: 355) om skatt på vissa dryckesförpackningar, lagen (1984: 404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, lagen (1984: 405) om stämpel-

3. skatt eller avgift enligt lagen (1928: 376) om skatt på lotterivinster, lagen (1941: 251) om särskild varuskatt, lagen (1957: 262) om allmän energiskatt, lagen (1961: 372) om bensinskatt, lagen (1961: 394) om tobaksskatt, stämpelskattelagen (1964: 308), lagen (1972: 266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972: 820) om skatt på spel, lagen (1973: 37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, lagen (1973: 1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol, bilskrotningslagen (1975: 343), lagen (1977: 306) om dryckesskatt, lagen (1978: 69) om försäljningsskatt på motorfordon, lagen (1978: 144) om skatt på vissa resor, lagen (1982: 691) om skatt på vissa kassettband, lagen (1982: 1200) om skatt på videobandspelare, lagen (1982: 1201) om skatt på viss elektrisk kraft, lagen (1983: 1053) om skatt på omsättning av vissa värdepapper, lagen (1983: 1104) om särskild avgift för elektrisk kraft från kärnkraftverk, lagen (1984: 351) om totalisatorskatt, lagen (1984: 355) om skatt på vissa dryckesförpackningar, lagen (1984: 404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, lagen (1984: 405) om stämpel-

[1] Senaste lydelse 1984: 602. Paragrafen föreslås ändrad även i prop. 1984/85: 22.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
skatt på aktier *samt* lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel,	skatt på aktier, lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel, *samt lagen (1984:000) om lagerskatt på viss bensin,*

4. skatt enligt vägtrafikskattelagen (1973:601) samt lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,

5. tull och särskild avgift enligt 39 § tullagen (1973:670) samt avgift enligt lagen (1968:361) om avgift vid införsel av vissa bakverk,

6. avgift enligt lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område, lagen (1974:226) om prisreglering på fiskets område och lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel,

7. avgift som uppbärs med tillämpning av lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

Förmånsrätten omfattar ej restavgift och liknande avgift som utgår vid försummelse att redovisa eller betala fordringen och ej heller skatte- eller avgiftstillägg och förseningsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1984.

Motionerna

1984/85:105 av Ove Eriksson (m)

såvitt avser yrkande

1. att riksdagen avslår förslaget om höjd elskatt, bensinskatt och kilometerskatt för dieseldrivna fordon.

1984/85:107 av Erik Olsson m. fl. (m)

I motionen yrkas att riksdagen avslår förslaget om en höjning av bensinskatten och kilometerskatten för bussar och dieseldrivna personbilar.

1984/85:108 av Arne Nygren m. fl. (s)

I motionen yrkas

1. att riksdagen beslutar att kompensationen via fordonsskatten för den föreslagna nya bensinskatten höjs från f. n. 120 kr. till 300 kr. per fordon inom de skogslänsområden som f. n. har liknande skattereduktion,

2. att riksdagen hos regeringen begär en kartläggning av senaste årets stora prisvariationer på bensin och förslag på åtgärder som kan leda till ett regionalt jämlikare bensinpris.

1984/85:111 av Rune Ångström (fp)

I motionen yrkas att riksdagen avslår förslaget om en höjning av bensinskatten och kilometerskatten för bussar och dieseldrivna personbilar.

1984/85:113 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c)

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 112

1. att riksdagen avslår samtliga förslag till skattehöjningar i propositionens bilaga 1,

2. att riksdagen beslutar att inhemska bränslen – t. ex. etanol – producerade på inhemska råvaror ej skall beskattas.

1984/85:115 av Birger Rosqvist (s)

I motionen yrkas att riksdagen uttalar sig för att statsbudgeten stärks vad gäller skatt å energi på sådant sätt att nuvarande konkurrensförhållande mellan el och olja ej ytterligare försämras till elanvändningens nackdel.

1984/85:116 av Börje Hörnlund m.fl. (c)

I motionen yrkas

1. att riksdagen beslutar avslå regeringens förslag till bensinskattehöjning,

2. att – därest riksdagen bifaller propositionen -- riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om kompensation för bensinskattehöjningen till glesbygdsboende i alla delar av landet i enlighet med det anförda.

1984/85:118 av Bengt Westerberg m.fl. (fp)

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 117 – att riksdagen avslår de i bilaga 1 till propositionen upprättade lagförslagen.

1984/85:120 av Sven Henricsson m.fl. (vpk)

I motionen yrkas

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen sägs beträffande

a) utjämning av de regionala prisskillnaderna på olja och bensin,

b) höjning av avdragsbeloppet för resor mellan bostad och arbetsplats,

2. att riksdagen beslutar att reduktion av fordonsskatten för personbilar i vissa kommuner i Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands Västerbottens och Norrbottens län skall kunna uppgå till högst 370 kronor.

1984/85:122 av Rune Jonsson (s) och Barbro Nilsson i Örnsköldsvik (s)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att bilisterna i Örnsköldsviks inre delar, som tillhör stödområde B skall få kompensation för bensinskattehöjningarna.

1984/85:123 av Elis Andersson m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen avslår förslag till bensinskattehöjning i propositionen.

1984/85:124 av Lars Werner m. fl. (vpk)

såvitt avser yrkandena

2. att riksdagen beslutar om en höjning av omsättningsskatten på aktier med 1 % till sammanlagt 2 % från 1 januari 1985,

3. att riksdagen beslutar att godkänna vad som i motionen anförts om en engångsskatt på stora förmögenheter och hos regeringen hemställa om förslag till lag i enlighet härmed,

4. att riksdagen med anledning av vad som anförts i motionen hos regeringen hemställer om en skyndsam utredning om hur en beskattning av realräntevinster skall genomföras med giltighet från den 1 juli 1985,

5. att riksdagen med hänvisning till vad som anförts i motionen beslutar avslå regeringens förslag till skattehöjningar på etanol och gasol,

6. att riksdagen med verkan fr. o. m. den 1 januari 1985 beslutar om en nedsättning av fordonsskatten i det inre stödområdet med 170 kr. utöver regeringens förslag, dvs. sammanlagt 370 kr., dock maximalt med den för fordonet normalt utgående skatten,

7. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag som kompenserar den som har längre avdragsgilla bilresor mellan arbete och bostad för bensinskattehöjningen.

1984/85:126 av Ulf Adelsohn m. fl. (m)

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 125 – att riksdagen avslår samtliga förslag till skattehöjningar i bilaga 1 till propositionen.

Skrivelser

Med anledning av propositionen har skrivelser inkommit från Sveriges industriförbund, Svenska Cellulosa- och pappersbruksföreningen, Filipstads Norra Centeravdelning, Experimental Aircraft Association, Petroleumhandelns riksförbund, Svenska åkeriförbundet, Svenska elverksföreningen och Svenska kraftverksföreningen.

Utskottet

Inledning

I propositionen föreslås höjningar av bensinskatten, energiskatten på elektrisk kraft och reseskatten. Som en följd av bensinskattehöjningen föreslås en höjning av kilometerskatten. Sistnämnda höjning skall träda i kraft den 1 mars 1985, övriga skattehöjningar redan den 1 december 1984.

I partimotionerna 126 från (m), 113 från (c) och 118 från (fp), vilka alla innehåller yrkanden om avslag på propositionen i dess helhet, kritiseras allmänt de föreslagna skattehöjningarna, som motionärerna menar kommer att negativt påverka samhällsekonomin genom minskade investeringar i näringslivet, försämrad konkurrenskraft och minskad sysselsättning. Om balansen i samhällsekonomin skall förbättras, krävs enligt motionärernas mening utgiftsminskningar och skattesänkningar i stället för skattehöjningar, och motionärerna pekar i sammanhanget särskilt på de höga marginalskatterna.

Finansministern framhåller i propositionen att det måste anses angeläget att nu snabbt vidta åtgärder som begränsar importen, dämpar den förutsedda ökningen av den privata konsumtionen och därigenom bidrar till att minska budgetunderskottet och motverka en försämring av bytesbalansen under nästa år. Finansutskottet har i sitt betänkande 1984/85:5 godkänt de riktlinjer för den ekonomiska politiken som förordas i propositionen.

Skatteutskottet delar finansministerns och finansutskottets bedömning att det för en förbättring av statens finanser krävs inte bara låga pris- och kostnadsökningar och en god ekonomisk tillväxt utan i nuläget också budgetförstärkningar. Dessa bör – som framhålls i propositionen – lämpligen åstadkommas genom en höjning av vissa punktskatter. Utskottet godtar de i propositionen redovisade skälen för att höjningen bör avse bensin-, el- och reseskatterna.

Med det anförda tillstyrker utskottet i princip propositionen. I det följande redovisar utskottet de olika förslagen i propositionen och de i anslutning härtill väckta motionerna.

Bensinskatten m. m.

På bensin, gasol för motordrift och motoralkoholer, dvs. metanol, etanol och högre alkoholer, utgår bensinskatt och allmän energiskatt. På bensin utgår också en särskild avgift enligt en lag om särskild avgift för oljeprodukter och kol.

I en till skatteutskottet hänvisad proposition (1984/85:64) som kommer att behandlas av utskottet senare i höst föreslås att den allmänna energiskatten på bensin och motoralkoholer slopas och att bensinskatten höjs med ett mot energiskatten på dessa produkter svarande belopp. I fråga om gasol för motordrift slopas enligt samma proposition bensinskatten och höjs energiskatten i motsvarande mån.

Förslaget i den nu aktuella propositionen innebär att bensinskatten höjs, på bensin från nuvarande 1 kr. 43 öre till 1 kr. 93 öre per liter, på gasol från 39 öre till 79 öre per liter och på metanol, etanol och högre motoralkoholer från 46 öre till 71 öre per liter.

För att inte konkurrensförhållandet mellan olika fordon skall rubbas föreslås att bensinskattehöjningen kombineras med en höjning av vägtrafikskatten på dieseldrivna fordon och deras släpvagnar. Som vid tidigare bensinskattehöjningar motsvarar de föreslagna höjningarna av kilometerskatten i huvudsak uppräkningen av bensinskatten omräknad till öre per kilometer. I fråga om tyngre lastbilar och släpvagnar till dessa samt tyngre bussar, som i huvudsak används för kollektivtrafik och annan yrkesmässig passagerarbefordran, har höjningarna dock begränsats till ca hälften av bensinskattehöjningen.

Förutom i partimotionerna 126 från (m), 113 från (c) och 118 från (fp) yrkas avslag på propositionen i denna del också i motionerna 105 av Olle Eriksson (m), 116 av Börje Hörnlund m. fl. (c) och 123 av Elis Andersson m. fl. (c). Motionärerna bakom motionerna 107, Erik Olsson m. fl. (m), och 111, Rune Ångström (fp), yrkar avslag på bensinskattehöjningen och på höjningen av kilometerskatten för bussar och dieseldrivna personbilar. I (c)-motionen 113 framhålls att man snarast bör skapa reella ekonomiska möjligheter för utnyttjande av alternativa, miljövänliga drivmedel och att man i sådant syfte bör undanta bränslen producerade på inhemska råvaror från beskattning. Med en liknande motivering motsätter sig (vpk) i sin partimotion 124 höjningen av skatten på etanol och gasol.

Ett i så gott som samtliga motioner återkommande argument är att höjningen kommer att särskilt hårt drabba boende i glesbygd med ofta långa avstånd från bostad till arbetsplats och serviceinrättningar och utan eller med begränsad tillgång till reguljär kollektivtrafik. I motion 123 tar man särskilt upp de handikappades problem. Motionärerna menar att de handikappade till följd av bensinskattehöjningen kommer att i ökad omfattning anlita den kommunala färdtjänsten med ökade kostnader för kommunerna som följd.

Som framgår av vad utskottet tidigare anfört godtar utskottet de skäl av

finans- och miljöpolitisk art som finansministern åberopat till stöd för en höjning av bensinskatten. Med hänsyn till att Sverige f. n. tillhör de länder som har de lägsta bensinpriserna och den lägsta skatten på bensin kan de föreslagna höjningarna enligt utskottets mening inte anses oskäliga. Bensinskattehöjningen bör, om inte konkurrensförhållandet mellan olika fordon skall rubbas, kombineras med en höjning av vägtrafikskatten.

De i motionerna aktualiserade frågorna avseende skattehöjningarnas inverkan på de glesbygdsboendes resekostnader kommer utskottet att behandla i närmast följande avsnitt. Vad särskilt angår de handikappade vill utskottet erinra om att dessa under vissa förutsättningar är befriade från såväl fordonsskatt som bilaccis och att de kan erhålla kontant ersättning för viss del av sina bensinkostnader.

Med det anförda avstyrker utskottet samtliga de motionsyrkanden som innebär avslag på den föreslagna höjningen av bensin- och vägtrafikskatterna.

Vad slutligen angår den av (c) och (vpk) aktualiserade frågan om skatten på vissa motoralkoholer vill utskottet gärna instämma i syftet med motionerna. För en särbehandling i skattehänseende av bl. a. etanol talar inte minst miljöpolitiska skäl. Utskottet förutsätter därför att regeringen ingående prövar möjligheterna att skapa reella ekonomiska förutsättningar för utnyttjande av alternativa drivmedel och frågan om skattefrihet för motoralkoholer producerade av inhemska råvaror.

Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna 113 och 124 i denna del.

Experimental aircraft association (EAA), en ideell förening, som har till ändamål bl. a. att främja intresset för sportflyg, hemställer i skrivelse till utskottet att flygbensin avsedd för flygplan som är äldre än 25 år och sådana luftfartyg som av luftfartsverket förklarats vara från flyghistorisk/flygteknisk synpunkt särskilt intressanta att bevara i luftvärdigt skick undantas från bensinskatt.

I samband med att riksdagen beslutade upphäva den tidigare skattefriheten för bensin till flygplan som används för fritidsändamål eller eljest för privat bruk framhöll utskottet att det visserligen inte kunde uteslutas att vissa tillämpningsproblem kunde uppstå när det gällde att dra gränsen mellan olika användningsområden men att dessa svårigheter inte borde överdrivas. Utskottet ansåg i likhet med energiministern att flygbensin till flygplan som används för fritidsändamål av rättvise- och kontrollmässiga skäl borde beskattas. Vad EAA anfört föranleder inte utskottet att ändra uppfattning i denna fråga.

Kompensation för bensinskattehöjningen m. m.

Med anledning av en under hösten 1979 genomförd bensinskattehöjning beslutade riksdagen under våren 1980 att bilägare som bodde i kommuner

inom stödområde 5 eller 6 (numera A och B) skulle erhålla nedsättning av fordonsskatten med 120 kr. per år vid uppbörd den 1 juli 1980 eller senare. Kompensationsområdet omfattar i dag 36 kommuner i huvudsakligast Norrlandslänen.

I propositionen föreslås att fordonsskattenedsättningen höjs från 120 till 200 kr. per år. Kompensationen är enligt propositionen avsedd att säkerställa att den som bor i glesbygd inte får en i förhållande till andra försämrad situation genom de höjda drivmedelsskatterna.

I flera motioner kritiseras den föreslagna kompensationsnivån, som man menar är otillräcklig för att utjämna de ökade bilkostnaderna mellan glesbygd och mera centrala regioner. Sålunda yrkar Arne Nygren m. fl. (s) i motion 108 att nedsättningsbeloppet höjs med ytterligare 100 kr. till 300 kr., medan (vpk) i motion 124 och enskilda riksdagsmän från samma parti med Sven Henricsson som första namn i motion 120 yrkar att fordonsskattereduktionen bestäms till 370 kr.

I sistnämnda båda motioner ställs också krav på att glesbygdsbilister skall erhålla särskild kompensation för sina resor mellan bostad och arbetsplats. Börje Hörnlund m. fl. (c) slutligen anser att glesbygdsboende i alla delar av Sverige bör erhålla kompensation för de höjda drivmedelsskatterna och hemställer i motion 116 att riksdagen – om den bifaller bensinskattehöjningen – hos regeringen begär förslag om sådan kompensation i form av vissa avdrag på den slutliga skatten. Avdragen bör enligt motionärerna differentieras och bestämmas med utgångspunkt i de sträckor den skattskyldige måste färdas för att komma till affärer, servicecentra m. m.

Utskottet vill med anledning av dessa yrkanden först konstatera att det torde vara svårt för att inte säga omöjligt att uppnå ett helt rättvist system för kompensation till regioner som kräver längre körsträckor än andra. Kompensationen är inte avsedd att ta bort hela effekten av skattehöjningarna för glesbydsborna. Dess syfte är uteslutande att säkerställa att höjningarna – genomsnittligt sett – inte blir större för dem än för andra.

Vid bestämmande av kompensationsnivå måste också beaktas att en höjning av bensinskatten kommer att leda till en ökning av avdragsbeloppet för körsträcka som ligger över 1 000 mil. Denna ökning kan enligt uppgifter som tillställts utskottet beräknas till 45 öre per mil vid 1986 års taxering.

Den i propositionen föreslagna kompensationsnivån bygger på en undersökning av regionala skillnader i personbilarnas körsträckor som genomfördes år 1979 av statens vägverk. Därvid beräknades att riksgenomsnittet för personbilarnas körsträckor var 1 435 mil per år och att vissa regioner i Norrlands inland hade en medelkörsträcka som låg ca 235 mil över riksgenomsnittet.

Mot bakgrund av vad nu anförts finns enligt utskottets mening i och för sig inte anledning anta att en ökning av bensinskatten med 50 öre per liter motiverar en högre kompensation än den i propositionen föreslagna.

Den regionala bensinskattekompensationen infördes redan den 1 juli

1980, och skatte- och avgiftsbelastningen på bensin har därefter vid olika tillfällen höjts med sammanlagt 44 öre utan att kompensationsnivån vid något tillfälle ändrats. Med hänsyn härtill kan det enligt utskottets mening finnas anledning att räkna upp den i propositionen föreslagna kompensationsnivån för bensinskattehöjningen med ytterligare 80 kr. till 280 kr. Av uppbördstekniska skäl bör kompensationsbeloppet dock vara jämt delbart med 12, varför utskottet föreslår att fordonsskattenedsättningen bestäms till 276 kr. Detta föranleder en ändring av 12 a § i förslaget till lag om ändring i vägtrafikskattelagen.

Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat de motioner som innehåller yrkanden om höjd fordonsskattenedsättning och om kompensation i form av högre avdrag för bilresor mellan bostad och arbetsplats. Dessa yrkanden bör således enligt utskottets mening inte föranleda någon åtgärd.

Den kompensation för bensinskattehöjningar i form av differentierade avdrag på slutskatten för glesbygdsboende i alla delar av landet som aktualiserats i motion 116 finner utskottet väl komplicerad. Som utskottet tidigare i annat sammanhang framhållit kan det bli svårt att tillgodose rättvise- och likformighetskrav om en sådan stödform genomförs. Utskottet avstyrker därför även andrahandsyrkandet i motion 116.

Rune Jonsson och Barbro Nilsson i Örnsköldsvik (båda s) tar i motion 122 upp frågan om kompensation till vissa delar av Örnsköldsviks kommun. Bakgrunden till yrkandet i motionen är att 4 församlingar i kommunen efter 1980 års riksdagsbeslut om fordonsskattenedsättning, överförts till stödområde B. Motionärerna begär att bilister inom nämnda församlingar skall erhålla kompensation för bensinskattehöjningen.

Frågan om indelning i stödområden regleras i en regeringsförfattning, medan frågan vilka områden som bör vara berättigade till kompensation för bensinskattehöjning bestäms av riksdagen. Enligt utskottets mening bör enbart det förhållandet att en kommun förs över från det yttre till det inre stödområdet inte innebära att den automatiskt skall anses tillhöra kompensationsområdet. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet motionen.

I motion 108 av Arne Nygren m. fl. (s) konstateras att prissättningen på bensin alltid missgynnar glesbygdsboende och att den i förening med skattehöjningar skapar ökade konkurrensproblem för företag och produktion i skogslänen. Motionärerna anser därför att riksdagen hos regeringen bör begära en skyndsam kartläggning av bensinprisets variationer och en prövning av möjligheterna att åstadkomma en regionalt rättvisare prissättning på bensin. Också Sven Henriksson m. fl. (vpk) anser att frågan om en utjämning av de regionala prisskillnaderna på olja och bensin bör bli föremål för nya överväganden av regeringen och begär i motion 120 att riksdagen som sin mening ger regeringen detta till känna.

Utskottet har vid sin återkommande prövning av frågan om en differentierad drivmedelsbeskattning uttalat att regionala skattelättnader från rent tekniska utgångspunkter endast bör komma i fråga i rena undantagsfall.

Flertalet kommuner i Norrlands inland åtnjuter redan i dag, förutom lägre fordonsskatt, också lägre elskatt.

Regionalpolitiska utredningen har i ett i augusti i år avlämnat betänkande (SOU 1984:74) Regional utveckling och mellanregional utjämning lagt fram förslag till olika utjämningsåtgärder avseende Norrlands inland, Norrlands kustland och Bergslagen. Förslaget omfattar bl. a. ett persontransportstöd. Vidare har glesbygdsdelegationen – likaledes i augusti i år – lämnat en rapport (Ds I 1984:20) med överväganden och förslag till förbättringar av glesbygdspolitiken. De båda utredningsförslagen är f. n. föremål för remissbehandling. Remisstiden går ut den 28 november i år. Med det anförda och i avvaktan på det slutliga resultatet av de båda utredningarnas arbete avstyrker utskottet motionerna 108 och 120 i denna del.

Lagerskatten

I propositionen föreslås att en särskild skatt tas ut för beskattad bensin som finns i lager vid ikraftträdandet av bensinskattehöjningen. Syftet med lagerskatten är att förhindra att återförsäljare på bensin som han förvärvat med den gamla lägre skattesatsen gör en extra vinst med belopp motsvarande skattehöjningen på 50 öre per liter. Lagerskatten skall tas ut endast till den del lagret omfattar mer än 10 000 liter.

Utskottet tillstyrker propositionen i denna del. Under riksdagsbehandlingen har utskottet emellertid uppmärksammats på att 10 000-litersregeln kan leda till resultat som från likformighetssynpunkt är otillfredsställande. Som bestämmelsen är utformad får var och en som är skattskyldig göra ett avdrag från den lagrade kvantiteten med 10 000 liter. Detaljhandeln med drivmedel är organiserad på olika sätt i olika företag eller organisationer. Om verksamheten drivs av flera självständiga företag får vart och ett av dem ett avdrag. Om verksamheten i stället drivs av ett företag eller en organisation med flera olika försäljningsställen får företaget endast göra ett avdrag. Denna olikformighet i behandlingen bör enligt utskottets mening undanröjas, lämpligen på det sättet att den som driver detaljhandel med skattepliktiga varor får göra avdrag med 10 000 liter för varje särskilt försäljningsställe. Utskottets ställningstagande föranleder ett tillägg till 3 § i förslaget till lag om lagerskatt.

I en skrivelse till utskottet framhåller Petroleumhandelns riksförbund (PRF) att en återförsäljare vid ikraftträdandet av bensinskattehöjningen kan bli tvungen att helt eller delvis förskottera lagerskatten genom upplåning eller annat kapitaltillskott. Vad förbundet torde åsyfta är att den vinst återförsäljaren gör på att efter skattehöjningen kunna ta ut ett högre pris genom förslaget kommer att belastas med lagerskatt, och att detta kommer att försämra hans likviditet och därmed hans möjligheter att komplettera lagret. PRF begär att förslaget om lagerskatt omprövas eller alternativt att nivån för skattskyldighetens inträde höjs till 20 000 liter.

Som framgår av vad utskottet tidigare anfört tillstyrker utskottet förslaget om en särskild lagerskatt. Det sker mot bakgrund av finansministerns uttalande om erfarenheterna från tidigare skattehöjningar, vilka visar att konsumentpriserna regelmässigt höjs med skattens belopp fr. o. m. ikraftträdandet. Enligt utskottets mening torde det av PRF aktualiserade problemet ha begränsad omfattning, särskilt mot bakgrund av den hamstringseffekt som en höjning av bensinpriserna med 50 öre per liter kan väntas få. Framställningen bör enligt utskottets mening därför inte föranleda någon åtgärd.

Skatten på elektrisk kraft

F. n. utgår energiskatt, med 4,2 öre per kWh för elektrisk kraft som förbrukas i vissa i lagen angivna kommuner, framför allt i de nordliga delarna av landet, och med 5,2 öre per kilowattimme i övriga fall. Den kraft som förbrukas i industriell verksamhet beskattas dock efter skattesatsen 3 öre per kWh. Enligt särskilda regler utgår också skatt på elektrisk kraft som produceras i vissa vattenkraftverk. Elektrisk kraft från kärnkraftverk är dessutom belagd med en särskild avgift.

Förslaget i propositionen avser endast energiskatten och innebär att denna höjs generellt med 2 öre per kWh oberoende av nu gällande skattesats.

I de borgerliga partmotionerna, 126 från (m), 113 från (c) och 118 från (fp) yrkas, som tidigare nämnts, avslag på propositionen även i denna del. Samma yrkande återfinns i motion 105 av Ove Eriksson m. fl. (m), medan Industriförbundet i skrivelse till utskottet hemställer, i första hand att skatten på elektrisk kraft som förbrukas i industrin inte höjs och i andra hand att den procentsats om 1,5 som enligt särskilda bestämmelser f. n. gäller för nedsättning av sådan skatt fr. o. m. 1985 sänks ytterligare och att i underlaget för nedsättningen därvid inräknas såväl hela skatten på eldningsolja som den särskilda avgiften för oljeprodukter och kol.

Birger Rosqvist (s) kritiserar i motion 115 att budgetförstärkningen sker genom höjd elskatt. Han anser förslaget i denna del strida mot riksdagens tidigare uttalanden att oljeförbrukning och oljeimport så långt möjligt bör reduceras och menar att den allt tydligare trenden till övergång från importerad olja till inom landet producerad energi nu kan komma att brytas, vilket han anser vara till nackdel också från miljöpolitisk synpunkt. Liknande synpunkter har framförts av Svenska elverksföreningen och Svenska kraftverksföreningen vid uppvaktning inför utskottet och i en till utskottet ingiven skrivelse. Föreningarna uttalar oro för att elskattehöjningen kan komma att negativt påverka övergången från olja till el och föreslår att höjningen av elskatten begränsas till 1,2 öre per kWh och att i stället skatten på olja höjs med 120 kr. per kubikmeter.

Riksdagen fattade under hösten 1983 beslut om energiskattepolitikens framtida inriktning. I beslutet lades fast att beskattningen borde utformas så att energiinvesteringar för oljeersättning och energihushållning främjas, att

hänsyn tas till olika energikällors effekter på miljön, bytesbalansen, försörjningstryggheten, sysselsättningen och den industriella utvecklingen samt att elanvändning inom industrin bör vara skattemässigt gynnad i förhållande till elanvändning för uppvärmning. I fråga om beskattningen av uppvärmningsel sades uttryckligen att den bör ha viss följsamhet mot beskattningen av olja.

Av vad utskottet ovan anfört framgår att utskottet i princip godtagit förslaget om en elskattehöjning. Utskottet kan inte dela de i motionerna och vid uppvaktning inför utskottet uttalade farhågorna för att höjningen av elskatten skulle i någon påtaglig omfattning minska takten i konverteringen från olja till el. Som elverks- och kraftverksföreningarna framhåller i sin skrivelse är givetvis den totala effekten av skattehöjningen och den därav följande förändrade balansen mellan olja och el svår att förutse. Mot bakgrund av riksdagens tidigare uttalanden i fråga om energibeskattningen och 1983 års energipolitiska beslut kan det enligt utskottets mening förutsättas att regeringen uppmärksamt följer effekterna av den nya elskatten och föreslår de ändringar av energiskatterna som kan visa sig motiverade.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till samtliga i detta avsnitt behandlade motionsyrkanden.

Enligt lagen om nedsättning av allmän energiskatt ankommer det i första hand på regeringen och i andra hand på riksskatteverket att besluta om nedsättning av skatten på energi som förbrukas vid industriell tillverkning. Utskottet har i fråga om denna fullmaktslag tidigare framhållit (SkU 1981/82:30) att riksdagen torde sakna möjligheter att genom särskilda uttalanden påverka lagens tillämpning. Utskottet vidhåller denna uppfattning, som godtagits av riksdagen.

Med hänsyn härtill och då utskottet inte heller i övrigt är berett att nu medverka till en ändring av bestämmelserna i fullmaktslagen bör framställningen från Industriförbundet inte föranleda någon åtgärd. Utskottet förutsätter att regeringen vid sina fortsatta överväganden i fråga om energibeskattningen också uppmärksammar den av Industriförbundet aktualiserade frågan om underlaget för beräkning av energiskattenedsättning.

Skatten på vissa resor

Reseskatten utgår f. n. för utrikes charterresor med flyg med 150 kr. per passagerare. För barn under 12 år utgår ingen reseskatt.

I propositionen föreslås att reseskatten höjs till 200 kr. per passagerare.

I de borgerliga partimotionerna 126 (m), 113 (c) och 118 (fp) yrkas avslag på propositionen i denna del.

Reseskatten har varit nominellt oförändrad i fyra år. Med hänsyn härtill anser utskottet sig böra godta den föreslagna höjningen. Utskottet avstyrker således motionerna i motsvarande del.

Övriga frågor

I motion 124 yrkar (vpk) att omsättningsskatten på aktier höjs med en procentenhet fr. o. m. den 1 januari 1985. Partiet begär också att regeringen skall lägga fram förslag om en engångsskatt på stora aktier och att frågan hur en beskattning av realräntevinster fr. o. m. halvårsskiftet 1985 bör utformas blir föremål för skyndsam utredning. Frågan om en uppräkning av omsättningsskatten och om en engångsskatt på stora förmögenheter avvisades av riksdagen senast i våras. Riksdagen saknar enligt utskottets mening anledning att nu inta en annan ståndpunkt i dessa frågor. Med hänsyn härtill och då utskottet inte är berett att i detta sammanhang ta ställning till frågan om en real beskattning av räntevinster avstyrker utskottet motion 124 i dessa delar.

Författningsförslagen

Av vad utskottet tidigare anfört framgår att utskottet förordar ett tillägg till 3 § lagen om lagerskatt på viss bensin och en ändring av 12 a § vägtrafikskattelagen.

Mot författningsförslagen i övrigt har utskottet inte funnit anledning till erinran.

I propositionen föreslås en ändring i 1 § lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.. Ändringen skall träda i kraft den 1 december 1984. En ändring i samma lagrum föreslås i den till socialförsäkringsutskottet hänvisade propositionen 1984/85:22. Denna ändring, som tillstyrkts av socialförsäkringsutskottet, skall träda i kraft senare eller den 1 januari 1985. Enligt vad utskottet erfarit kommer sistnämnda proposition att behandlas av riksdagen redan den 21 november i år, medan proposition 45 är avsedd att behandlas först en vecka senare eller den 28 november. Med hänsyn härtill bör av formella skäl det nu aktuella ändringsförslaget i proposition 45 avslås och riksdagen anta en lag om ändring i det av socialförsäkringsutskottet tillstyrkta ändringsförslaget.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *skatten på bensin*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:45 bilaga 1 i denna del och med avslag på motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del, 1984/85:105 yrkande 1 i denna del, 1984/85:107 i denna del, 1984/85:111 i denna del, 1984/85:116 yrkande 1 och 1984/85:123 beslutar att skatten på bensin höjs med 50 öre per liter fr. o. m. den 1 december 1984,
2. beträffande *skattebefrielse för motoralkoholer tillverkade på inhemska råvaror*

att riksdagen med anledning av motion 1984/85:113 yrkande 2 ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. beträffande *höjningen av skatten på etanol*
att riksdagen med bifall till propositionen i denna del och med avslag på motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del och 1984/85:124 yrkande 5 i denna del beslutar att skatten på etanol höjs med 25 öre per liter fr. o. m. den 1 december 1984,
4. beträffande *skatten på gasol*
att riksdagen med bifall till propositionen i denna del och med avslag på motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del och 1984/85:124 yrkande 5 i denna del beslutar att skatten på gasol höjs med 40 öre per liter fr. o. m. den 1 december 1984,
5. beträffande *höjningen av kilometerskatten och fordonsskatten*
att riksdagen med bifall till propositionen i denna del och med avslag på motionerna 1984/85:126 i denna del 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del, 1984/85:105 yrkande 1 i denna del, 1984/85:107 i denna del och 1984/85:111 i denna del beslutar att kilometerskatten och fordonsskatten höjs i enlighet med förslaget i propositionen,
6. beträffande *lagerskatten på viss bensin*
att riksdagen med anledning av propositionen i denna del beslutar att den som driver detaljhandel med skattepliktiga varor får göra avdrag med 10 000 liter för varje särskilt försäljningsställe,
7. beträffande *kompensation för bensinskattehöjningen*
att riksdagen med anledning av propositionen i denna del och motionerna 1984/85:108 yrkande 1, 1984/85:120 yrkande 2 och 1984/85:124 yrkande 6 samt med avslag på motionerna 1984/85:116 yrkande 2, 1984/85:120 yrkande 1 b, 1984/85:122 och 1984/85:124 yrkande 7 beslutar att nedsättning av fordonsskatten inom de områden som i dag är berättigade till kompensation skall ske med 276 kronor,
8. beträffande *regional prisutjämning*
att riksdagen avslår motionerna 1984/85:108 yrkande 2 och 1984/85:120 yrkande 1 a,
9. beträffande *skatten på elektrisk kraft*
att riksdagen med bifall till propositionen i denna del och med avslag på motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del och 1984/85:105 yrkande 1 i denna del beslutar att energiskatten på elektrisk kraft höjs generellt med 2 öre per kWh fr. o. m. den 1 december 1984,
10. beträffande *uttalande om energibeskattningen*
att riksdagen avslår motion 1984/85:115,

11. beträffande *skatten på vissa resor*
att riksdagen med bifall till propositionen och med avslag på motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del och 1984/85:118 i denna del beslutar att skatten på vissa resor höjs från 150 kr. till 200 kr. per passagerare fr. o. m. den 1 januari 1985,
12. beträffande *omsättningsskatten på aktier, förmögenhetsskatten m. m.*
att riksdagen avslår motion 1984/85:124 yrkandena 2, 3 och 4,
13. beträffande *lagförslagen*
att riksdagen till följd av vad utskottet ovan anfört och hemställt
A. antar de vid propositionen fogade förslagen till
1. lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,
2. lag om lagerskatt på viss bensin med den ändringen att 3 § erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
3 §	
Lagerskatt tas ut endast till den del lagret omfattar mer än 10 000 liter.	Lagerskatt tas ut endast till den del lagret omfattar mer än 10 000 liter *eller, i fråga om den som driver detaljhandel med skatteplikti-ga varor, 10 000 liter för varje särskilt försäljningsställe.*

3. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601) med den ändringen att 12 a § erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
12 a §	
Fordonsskatten för en personbil skall utgå med ett *200 kronor* lägre belopp per år än som anges i bilaga 1 till denna lag, om bilen hör hemma i en kommun som anges i bilaga 3 till denna lag. Detta gäller dock inte om skatten för bilen skall beräknas enligt 12 b §.	Fordonsskatten för en personbil skall utgå med ett *276 kronor* lägre belopp per år än som anges i bilaga 1 till denna lag, om bilen hör hemma i en kommun som anges i bilaga 3 till denna lag. Detta gäller dock inte om skatten för bilen skall beräknas enligt 12 b §.

En personbil – – – – – – – – – – – – – – – – – – i bilregistret.
Den lägre – – – – – – – – – – – – – – – – – – – vid efterbeskattning.

En personbil – – – – – – – – – – – – – – – – – – i bilregistret.
Den lägre – – – – – – – – – – – – – – – – – – vid efterbeskattning.

4. lag om ändring i lagen (1976:338) om vägtrafikskatt på vissa fordon som icke är registrerade i riket,
5. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
6. lag om ändring i lagen (1978:144) om skatt på vissa resor,
7. lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69),

B. avslår det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar, m. m. och i stället antar följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984:000) om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m., i den lydelse paragrafen erhållit genom lagen (1984:000) om ändring i nämnda lag, samt ikraftträdandebestämmelserna till ändringslagen skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
1 §[1]	
Förmånsrätt enligt – – – – – – – – – – – – – om mervärdeskatt.	
3. skatt eller avgift enligt lagen (1928:376) om skatt på lotterivinster, lagen (1941:251) om särskild varuskatt, lagen (1957:262) om allmän energiskatt, lagen (1961:372) om bensinskatt, lagen (1961:394) om tobaksskatt, stämpelskattelagen (1964:308), lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972:820) om skatt på spel, lagen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, lagen (1973:1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol, bilskrotningslagen (1975:343), lagen (1977:306) om dryckesskatt, lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon, lagen (1978:144) om skatt på vissa resor, lagen (1982:691) om skatt på	3. skatt eller avgift enligt lagen (1928:376) om skatt på lotterivinster, lagen (1941:251) om särskild varuskatt, lagen (1957:262) om allmän energiskatt, lagen (1961:372) om bensinskatt, lagen (1961:394) om tobaksskatt, stämpelskattelagen (1964:308), lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972:820) om skatt på spel, lagen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, lagen (1973:1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol, bilskrotningslagen (1975:343), lagen (1977:306) om dryckesskatt, lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon, lagen (1978:144) om skatt på vissa resor, lagen (1982:691) om skatt på

[1] Lydelse enligt SfU 1984/85:4.

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
vissa kassettband, lagen (1982:1200) om skatt på videobandspelare, lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft, lagen (1983:1053) om skatt på omsättning av vissa värdepapper, lagen (1983:1104) om särskild avgift för elektrisk kraft från kärnkraftverk, lagen (1984:351) om totalisatorskatt, lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar, lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier *samt* lagen (1984:410 om avgift på bekämpningsmedel,	vissa kassettband, lagen (1982:1200) om skatt på videobandspelare, lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft, lagen (1983:1053) om skatt på omsättning av vissa värdepapper, lagen (1983:1104) om särskild avgift för elektrisk kraft från kärnkraftverk, lagen (1984:351) om totalisatorskatt, lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar, lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier, lagen (1984:410 om avgift på bekämpningsmedel, *samt lagen (1984:000) om lagerskatt på viss bensin,*

4. skatt enligt – – – – – – – – – – – – – från arbetsgivare.
Förmånsrätten omfattar – – – – – – – – – – – – – och förseningsavgift.

Denna lag träder i kraft, såvitt avser 1 § första stycket 3, den 1 december 1984 och i övrigt den 1 januari 1985. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om arbetsgivaravgifter som avser år 1984 eller tidigare år.

Stockholm den 20 november 1984

På skatteutskottets vägnar
RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s), Lars Hedfors (s), Ewy Möller (m) och Bruno Poromaa (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp) och Ewy Möller (m) anser

dels att utskottet bort anföra följande:

I propositionen föreslås höjningar av bensinskatten, energiskatten på elektrisk kraft och reseskatten. Som en följd av bensinskattehöjningen föreslås en höjning av kilometerskatten. Sistnämnda höjning skall träda i kraft den 1 mars 1985, övriga skattehöjningar redan den 1 december 1984.

I partimotionerna 126 från (m), 113 från (c) och 118 från (fp), vilka alla innehåller yrkanden om avslag på propositionen i dess helhet, kritiseras allmänt de föreslagna skattehöjningarna, som motionärerna menar kommer att negativt påverka samhällsekonomin genom minskade investeringar i näringslivet, försämrad konkurrenskraft och minskad sysselsättning. Om balansen i samhällsekonomin skall förbättras, krävs enligt motionärernas mening utgiftsminskningar och skattesänkningar i stället för skattehöjningar, och motionärerna pekar i sammanhanget särskilt på de höga marginalskatterna.

I en reservation till finansutskottets betänkande 1984/85:4 framhålls att den viktigaste orsaken till att regeringen inte på något avgörande sätt lyckats vända den ekonomiska utvecklingen främst ligger i en felaktig utgifts- och skattepolitik. Reservanterna anser att utgiftsnedskärningarna under hela konjunkturuppgången varit otillräckliga. I stället för att förbättra flexibiliteten i ekonomin genom skattesänkningar har regeringen genomfört omfattande skattehöjningar. Regeringen har dessutom gjort den felaktiga bedömningen att arbetsmarknadens parter skall klara inflationsbekämpningen och detta har i sin tur framtvingat två panikpaket, först prisstoppspaketet i våras under pågående avtalsförhandlingar och nu skattepaketet.

Enligt reservanternas uppfattning bör den nödvändiga åtstramningen ske genom en nedskärning av de offentliga utgifterna och inte genom skattehöjningar. Dessa kommer att få till enda resultat att de långsiktiga problemen förvärras utan att någonting förbättras på kort sikt. Avtalsrörelsen försvåras, inflationen ökar, konkurrenskraften försämras och sysselsättningen i den privata sektorn minskar.

Skatteutskottet delar helt den bedömning som görs av reservanterna i finansutskottet. I fråga om de olika förslagen vill skatteutskottet framhålla följande.

Som framhålls i flertalet av de motioner som innehaller yrkanden om avslag på höjningen av drivmedelsskatterna kommer en sådan höjning att särskilt hårt drabba boende i glesbygd med ofta långa avstånd från bostad till arbetsplats och serviceinrättningar och utan eller med begränsad tillgång till reguljär kollektivtrafik.

Den kompensation i form av partiell befrielse från fordonsskatt som

föreslås i propositionen finner utskottet helt otillräcklig för att tillgodose de glesbygdsboendes berättigade krav på likformighet i beskattningen. Kompensationen tillgodoser dessutom inte elementära rättvisekrav eftersom den är avsedd att nästan uteslutande utgå till boende i de norra delarna av landet.

Utskottet avstyrker således förslaget om höjning av bensin-, kilometer- och fordonsskatterna. Genom detta ställningstagande tillgodoses avslagsyrkandena i partimotionerna 126 (m), 113 (c) och 118 (fp), likaså yrkandet i vpk-motionen 124 om avslag på skattehöjningarna såvitt avser gasol och etanol samt yrkandena om avslag helt eller delvis på propositionen i denna del i motionerna 105 av Ove Eriksson m. fl. (m), 107 av Erik Olsson m. fl. (m), 111 av Rune Ångström (fp), 116 av Börje Hörnlund (c)och 123 av Elis Andersson m. fl. (c).

Vad särskilt angår den av (c) och (vpk) aktualiserade frågan om skatten på vissa motoralkoholer vill utskottet gärna instämma i syftet med motionerna. För en särbehandling i skattehänseende av bl. a. etanol talar inte minst miljöpolitiska skäl. Utskottet förutsätter därför att regeringen ingående prövar möjligheterna att skapa reella ekonomiska förutsättningar för utnyttjande av alternativa drivmedel och frågan om skattefrihet för motoralkoholer producerade av inhemska råvaror. Vad utskottet nu anfört bör ges regeringen till känna.

Genom utskottets ställningstagande i fråga om höjningen av drivmedelsskatterna har yrkandena i motionerna 108, 116, 120 och 122 avseende kompensation för bensinskattehöjningen och större avdrag för bilresor till från arbetet i glesbygdsområden förfallit. Utskottet avstyrker följaktligen dessa motionsyrkanden.

I motion 108 av Arne Nygren m. fl. (s) konstateras att prissättningen på bensin alltid missgynnar glesbygdsboende och att den i förening med skattehöjningar skapar ökade konkurrensproblem för företag och produktion i skogslänen. Motionärerna anser därför att riksdagen hos regeringen bör begära en skyndsam kartläggning av bensinprisets variationer och en prövning av möjligheterna att åstadkomma en regionalt rättvisare prissättning på bensin. Också Sven Henriesson m. fl. (vpk) anser att frågan om en utjämning av de regionala prisskillnaderna på olja och bensin bör bli föremål för nya överväganden av regeringen och begär i motion 120 att riksdagen som sin mening ger regeringen detta till känna.

Utskottet har vid sin återkommande prövning av frågan om en differentierad drivmedelsbeskattning uttalat att regionala skattelättnader från rent tekniska utgångspunkter endast bör komma i fråga i rena undantagsfall. Flertalet kommuner i Norrlands inland åtnjuter redan i dag, förutom lägre fordonsskatt, också lägre elskatt.

Regionalpolitiska utredningen har i ett i augusti i år avlämnat betänkande (SOU 1984:74) Regional utveckling och mellanregional utjämning lagt fram förslag till olika utjämningsåtgärder avseende Norrlands inland, Norrlands kustland och Bergslagen. Förslaget omfattar bl. a. ett persontransportstöd.

Vidare har glesbygdsdelegationen – likaledes i augusti i år – lämnat en rapport (Ds I 1984:20) med överväganden och förslag till förbättringar av glesbygdspolitiken. De båda utredningsförslagen är f. n. föremål för remissbehandling. Remisstiden går ut den 28 november i år. Med det anförda och i avvaktan på det slutliga resultatet av de båda utredningarnas arbete avstyrker utskottet motionerna 108 och 120 i denna del.

Förslaget om höjning av skatten på elektrisk kraft finner utskottet dåligt underbyggt. Skattehöjningen torde särskilt hårt drabba industrin och vissa andra större elkonsumenter i Norrland. Allvarligt är också – och det understryks f. ö. i flera motioner och i till utskottet ingivna skrivelser – att elskattehöjningen kan väntas försämra möjligheterna att gå över från olja till elvärme. De ökade inkomster staten kan väntas få på den höjda skatten kommer med stor sannolikhet att ätas upp av en större oljeimport med en försämrad bytesbalans som följd.

Elskattehöjningen kommer också att drabba barnfamiljerna. Av landets drygt 1,6 miljoner småhus är i dag ca 1 miljon utrustade för elvärme. Kostnadsökningen för dessa till följd av skattehöjningen kan väntas bli i genomsnitt 500 kr. per hushåll.

Med det anförda avstyrker utskottet också höjningen av skatten på elektrisk kraft. Härigenom tillgodoses de yrkanden om avslag på propositionen i denna del som ställts i partimotionerna 126 (m), 113 (c), 118 (fp) och 105 av Ove Eriksson (m). Genom utskottets ställningstagande saknas anledning att – som yrkas i motion 115 av Birger Rosqvist (s) – göra ett särskilt uttalande i fråga om energibeskattningen. Utskottet avstyrker följaktligen även detta yrkande.

De skäl som utskottet åberopat mot en höjning av drivmedelsskatterna och skatten på elektrisk kraft talar enligt utskottets mening också mot att man höjer reseskatten. Utskottet avstyrker följaktligen propositionen också i denna del.

I motion 124 yrkar (vpk) att omsättningsskatten på aktier höjs med 1 procentenhet fr. o. m. den 1 januari 1985. Partiet begär också att regeringen skall lägga fram förslag om en engångsskatt på stora förmögenheter och att frågan hur en beskattning av realräntevinster fr. o. m. halvårsskiftet 1985 bör utformas blir föremål för skyndsam utredning. Frågan om en uppräkning av omsättningsskatten och om en engångsskatt på stora förmögenheter avvisades av riksdagen senast i våras. Riksdagen saknar enligt utskottets mening anledning att nu inta en annan ståndpunkt i dessa frågor. Med hänsyn härtill och då utskottet inte är berett att i detta sammanhang ta ställning till frågan om en real beskattning av räntevinster avstyrker utskottet motion 124 i dessa delar.

dels att utskottet under mom. 1, 3–7, 9, 11 och 13 bort hemställa:

1. beträffande *skatten på bensin*

att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:126 i denna del,

1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del, 1984/85:105 yrkande 1 i denna del, 1984/85:107 i denna del, 1984/85:111 i denna del, 1984/85:116 yrkande 1 och 1984/85:123 avslår proposition 1984/85:45 bilaga 1 i denna del,

3. beträffande *höjningen av skatten på etanol*
att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del och 1984/85:124 yrkande 5 i denna del avslår propositionen i denna del,

4. beträffande *skatten på gasol*
att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del och 1984/85:124 yrkande 5 i denna del avslår propositionen i denna del,

5. beträffande *höjningen av kilometerskatten och fordonsskatten*
att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del, 1984/85:105 yrkande 1 i denna del, 1984/85:107 i denna del och 1984/85:111 i denna del avslår propositionen i denna del,

6. beträffande *lagerskatten på viss bensin*
att riksdagen avslår propositionen i denna del,

7. beträffande *kompensation för bensinskattehöjningen*
att riksdagen avslår motionerna 1984/85:108 yrkande 1, 1984/85:120 yrkande 2, 1984/85:124 yrkandena 6 och 7, 1984/85:116 yrkande 2, 1984/85:120 yrkande 1 b och 1984/85:122 samt propositionen i denna del,

9. beträffande *skatten på elektrisk kraft*
att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del, 1984/85:118 i denna del och 1984/85:105 yrkande 1 i denna del avslår propositionen i denna del,

11. beträffande *skatten på vissa resor*
att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:126 i denna del, 1984/85:113 yrkande 1 i denna del och 1984/85:118 i denna del avslår propositionen i denna del,

13. beträffande *lagförslagen*
att riksdagen till följd av vad utskottet ovan anfört och hemställt avslår de vid propositionen fogade lagförslagen.

Särskilt yttrande

av Knut Wachtmeister, Bo Lundgren, Karl Björzén och Ewy Möller (alla m)

En ökad användning av drivmedel producerade inom landet skulle vara värdefull när det gäller alternativ användning av åkermark varjämte bytesbalansen skulle främjas. Vi finner det därför värdefullt att regeringen nu uppmanas att ingående pröva möjligheterna för användning av alternativa drivmedel.

Även om vi inte har något att erinra mot att regeringen samtidigt utreder frågans skattepolitiska aspekter, vill vi understryka att vår principiella inställning nu liksom tidigare är att beskattningen i huvudsak bör vara energineutral.

Innehållsförteckning

Sammanfattning 1
Propositionen 1
Lagförslagen 2
Motionerna 21
Utskottet
Inledning 23
Bensinskatten m. m. 24
Kompensation för bensinskattehöjningen m. m. 25
Lagerskatten 28
Skatten på elektrisk kraft 29
Skatten på vissa resor 30
Övriga frågor 31
Författningsförslagen 31
Hemställan 31
Reservation 36
Särskilt yttrande 39